

«Denne Excel-formelen fungerer ikke. Forklar hva som går galt her:»
(lim inn formel)

Erfaringsmessig bør du ikke stole blindt på kalkulatorfunksjonen til enkelte av de språkbaserte KI-ene. Trenger du derimot bistand til VBA-koding for å få Excel-makroen til å fungere som ønsket, eller jobber du med andre kode-språk, er dette et landskap der KI-enes logiske oppbygning, nøyaktighet og evne til å bryte ned det komplekse og omfattende kommer til sin rett.

Avslutningsvis kan det være hensiktsmessig å minne om at man i en hektisk hverdag også kan bruke KI til å:

- planlegge middager og lage ukemesnyer med tilhørende handleliste.
- lage treningsplaner, og / eller be om øvelser for f.eks. stive kontorskuldre
- foreslå fritidsaktiviteter innen gitte rammer
- planlegge korte og lengre reiser, med reiseplan og pakkelliste

I tiden fremover vil vi i revisjon og andre profesjonelle sammenhenger

komme til å se en betydelig økning i bruk av KI, eksempelvis ved kontinuerlig revisjon av alle transaksjoner, risikovurderinger basert på sanntidsinformasjon, og KI-overvåking av revisjonsfilen som varsler om potensielle røde flagg. Foreløpig må mange av oss nøye oss med å gjøre hverdagen *litt* enklere.

Bærekraftsrevisor informerer

I denne spalten om bærekraftsrapportering – Bærekraftsrevisor informerer – vil vi holde deg oppdatert på den regulatoriske utviklingen, og gi innblikk i aktuelle temaer. Her vil du også bli oppdatert om arbeidet Revisorforeningen gjør innen feltet bærekraftsrapportering og attestasjon av rapporteringen.

Bærekraftsrapportering året 2023

De regulatoriske rammene for bærekraftsrapportering er i stor endring. I denne artikkelen tar vi sikte på å gi en oppsummering av de viktigste nyhetene i året som har gått.

Siviløkonom/MBA finans
Kjersti Okstad Kirkeby
Fagdirektør selskapsrapportering og bærekraft, Revisorforeningen

Cand.merc.
Carl-Emil Akselberg
Rådgiver bærekraft, Revisorforeningen

Statsautorisert revisor og siviløkonom
Sissel Riise
Rådgiver selskapsrapportering og bærekraft, Revisorforeningen

Omfanget av eksisterende og kommende rapporteringskrav i kombinasjon med frivillige rammeverk og standarder kan være overveldende. Artikkelen berører ikke eventuell utvikling i frivillige initiativer og rammeverk.

Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) – NOU 2023:15

CSRD trådte i kraft i EU 5. januar 2023, og skal gjennomføres i medlemslandenes lovgivning innen 18 måneder, altså innen juli 2024. Verdipapirlovutvalget

la frem sin utredning om gjennomføring i norsk rett i mai 2023. Det er ventet at Norge innfører reglene om pliktig bærekraftsrapportering i tråd med tidslinjen EU angir. Det gir en trinnsvis innføring av lovreglene over tre år, fra og med 2024.

I [NOU 2023:15](#) foreslås endrede lovregler i regnskapsloven, revisorloven, verdipapirhandelloven, samt noen andre. CSRD innfører krav om attestasjon av bærekraftsrapportering. Utvalget foreslår å åpne for at bærekraftsrapporteringen kan attesteres av en alter-

nativ tilbyder av attestasjonstjenester som ikke er revisjonsforetak.

Mange vil hevde at gjennomføringen av CSRD i Norge er den mest omfattende endringen av selskapsrapporteringen siden innføringen av IFRS.

European Sustainability Reporting Standards (ESRS)

De overordnede kravene til rapportering vil fortsatt fremgå av nasjonalt regelverk som gjennomfører direktivet. I tillegg skal de europeiske standardene

for bærekraftsrapportering (European Sustainability Reporting Standards, ESRS) fastsettes i delegerte rettsakter i form av forordninger som blir bindende for alle EU- og EØS-land. Standardene utvikles av European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG). EFRAG har samarbeidet med – og hentet inspirasjon fra både anerkjente internasjonale retningslinjer som FNs veiledende prinsipper og OECDs retningslinjer, samt frivillige initiativer som GRI og TCFD. De sektorovergripende standardene ble endelig vedtatt i EU-kommisjonen 31. juli 2023. De består av to generelle og ti temabaserte standarder innen E, S og G. EFRAG arbeider videre med bransjespesifikke standarder og standarder for små og mellomstore virksomheter.

Lov om bærekraftig finans – offentliggjøringsforordningen og taksonomiforordningen

Lov om bærekraftig finans trådte i kraft i Norge 1. januar 2023. Loven gjennomfører taksonomiforordningen og offentliggjøringsforordningen. Rapporteringspliktene etter taksonomiforordningen gjelder i første omgang for store foretak av allmenn interesse med mer enn 500 ansatte. Når CSRD gjennomføres i Norge og trer i kraft, vil taksonomirapportering bli pliktig for alle selskap innenfor virkeområdet av CSRD i Norge. Taksonomiforordningen er i stadig utvikling i EU.

Åpenhetsloven

Formålet med åpenhetsloven er å fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, samt å sikre publikum innsyn i foretakenes håndtering av disse forholdene. Pliktene gjelder store og øvrige foretak etter regnskapsloven. 30.06 2023 var første gang norske foretak måtte offentliggjøre sin redegjørelse etter åpenhetsloven. Forbrukertilsynet har fått mandat til å gjennomføre tilsyn med rapporteringen fra berørte foretak. Tilsynsvirksomheten startet høsten 2023, men Forbrukertilsynet har uttalt at de i hovedsak

vil legge seg på en veiledende linje det første året.

De atferdsorienterte pliktene i åpenhetslovens §4 har klare likhetstrekk med det europeiske aktsomhetsdirektivet, CSDDD (se kommende regulering). Med tanke på redegjørelsesplikten, er det også klare likehetstrekk med CSRD. Det er uklart hvordan åpenhetsloven blir påvirket av gjennomføringen av disse direktivene.

Lov om offentlige anskaffelser

Offentlig sektor kjøper varer og tjenester for rundt 740 milliarder kroner i året (SSB 2023). Som en anerkjennelse av sektorens betydelige klima- og miljøpåvirkning, har regjeringen foreslått å skjerpe kravene som stilles til vekting av nettopp disse hensynene i offentlige anskaffelser.

Endringene innebærer at klima- og miljøhensyn som hovedregel *må* vektas med minimum tretti prosent i offentlige anskaffelser. Loven vil tre i kraft fra 1. januar 2024. DFØ har utarbeidet et førsteutkast til veileder for de nye reglene. Fristen for tilbakemelding var 8. november og det er forventet at veilederen vil bli publisert i uke 50 på www.anskaffelser.no

Likestillings og diskrimineringsloven – aktivitets- og redegjørelsesplikten

Det ble innført en forsterket aktivitets- og redegjørelsesplikt i likestillings- og diskrimineringsloven i 2020. Den ble første gang gjort gjeldende for årsrapporter som ble publisert i 2021. Aktivitets- og redegjørelsesplikten er en plikt for alle arbeidsgivere til å jobbe aktivt for likestilling og ikke-diskriminering.

Det har ikke vært ny utvikling i dette lovverket i 2023, men i forbindelse med at CSRD nå skal gjennomføres, er det aktuelt å se på sammenhengen mellom disse to regelverkene. Rapporteringskravene som følger av den sosiale pilaen i ESRS/CSRD har mange likhets-

trekk med redegjørelsesplikten i likestillingsloven. Det blir nødvendig og viktig å oppnå god samordning mellom disse regelverkene for å forenkle rapporteringsbyrden for næringslivet, uten at dette går på bekostning av det viktige arbeidet med likestilling hos norske arbeidsgivere.

Kommende lovkrav og standarder

EU-høring om justering av størrelsesgrenser i regnskapsdirektivet

Finansdepartementet foreslår økning av grensene for små foretak i regnskapsloven og økning av grensene som er foreslått for pliktig bærekraftsrapportering. Bakgrunnen er EU-kommisjonens gjennomføring av inflasjonsjustering av grensene i regnskapsdirektivet. Høringsfristen på Finansdepartementets forslag er 29. november 2023. Kombinasjonen av inflasjonsjustering og svak kronekurs gjør at terskelverdiene for salgsinntekter og balansesum for små foretak i regnskapsloven må økes betydelig. Det samme gjelder de terskelverdiene som Verdipapirlovutvalget har foreslått for store foretak med plikt til å utarbeide bærekraftsrapportering.¹

Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD)

CSDDD har som formål at foretak må gjennomføre miljø- og sosial due diligence gjennom hele verdikjeden. Direktivet har flere likhetstrekk med åpenhetsloven, men strekker seg lenger ved at det også omhandler miljø- og virksomhetsstyring (governance). Under CSDDD må selskapene identifisere mulige risikoer og iverksette tiltak for å redusere disse risikoene. Regelverket stiller også krav om faktiske tiltak der hvor det er identifisert brudd.

Det er forventet at det i EU blir enighet om en endelig lovtekst i starten av 2024. Regelverket vil omfatte både selskaper som opererer i EU og selskaper som har

¹ Denne artikkelen angir de foreslåtte grensene fra høringsnotatet: <https://www.revisorforeningen.no/fag/nyheter/okte-storrelsesgrenser-regnskapsloven/>

tilhørighet til EU. Terskelgrensene vil relatere seg til antall ansatte og salgsinntekter og forventes å bli harmonisert med terskelverdiene i CSRD.

Til tross for at regelverket ikke er endelig, kan foretakene som forventer å bli omfattet, starte arbeidet med å kartlegge verdikjeden, hvilke samarbeidspartnere som benyttes og hvilke politiser som foreligger.

ISSA 5000

Ved innføring av CSRD i Norge blir det lovpålagt attestasjon av bærekraftsrapportering. I første omgang vil arbeidet utføres med moderat sikkerhet før det i 2028 vil bli en overgang til betryggende sikkerhet. Attestasjon av bærekraftsrapportering forventes i første omgang å utføres i samsvar med ISAE 3000 og ISAE 3410, som pr. i dag utgjør god revisjonsskikk. IAASB jobber for tiden

med en ny standard knyttet til attestasjon av bærekraftsinformasjon, ISSA 5000. Standarden bygger på ISAE 3000 og vil dekke uttalelser med moderat eller rimelig sikkerhet. Standarden er forventet vedtatt i slutten av 2024 og deretter normalt 18 måneders implementeringstid. Det er forventet at standarden blir den gjeldende i EU.

Kryssordforfatter: Rolf Bangsøid

Svar på kryssordet finner du på side 45